

Klassiek recensie

Yuja Wang verbluft in Ravels pianoconcerten, gedirigeerd door haar partner Klaus Mäkelä

Ravel en Debussy

Yuja Wang/
Concertgebouworkest

★★★★★

Ze zijn een stel en iedereen mag dat weten: de Chinese sterpianist Yuja Wang en het Finse dirigeerwonder Klaus Mäkelä. Woensdag kwamen ze hand in hand de lange trap van het Concertgebouw af om daar met het Concertgebouworkest de beide pianoconcerten van Maurice Ravel uit te voeren. Het was hun eerste gezamenlijke optreden in Amsterdam.

Het leverde het zoveelste verbluffende optreden van Wang op, die kennelijk dol is op muzikale marathons. Zo speelde ze aan het begin van dit jaar op één dag alle vier pianoconcerten van Rachmaninov plus diens *Paganini-varianties*. Dat optreden in de Carnegie Hall in New York ging meteen de annalen in als historisch.

Nu dus de beide concerten van Ravel in de zaal waar de componist in 1932 zelf zijn *Pianoconcert in G* leidde met Marguerite Long (voor wie hij het schreef) als solist. En waar Paul Wittgenstein, de opdrachtgever van het *Pianoconcert voor de linkerhand*, vijf jaar later optrad met maestro Bruno Walter. Bijzondere historie, maar of beide concerten hier ooit eerder op één avond klonken?

De concerten waren gescheiden door een pauze, en omkaderd met Debussy's *Prélude à l'après-midi d'un faune* en diens *La mer*. Een fantastisch samengesteld en uitgevoerd programma. Orkest, dirigent en pianist reizen er de komende dagen mee naar Dortmund en Boekarest.

De Mäkelä-magie werkte woensdag opnieuw nadat hij hier amper een week geleden nog een mindblowing Mahler dirigerde (deze *Derde symfonie* klinkt ook in Boekarest). In Debussy's *Prélude* aquarelleerde hij meesterlijk met

kleuren; het blauw liep als het ware vloeiend over in het groen. De lome middaghitte zinderde mooi in de strijkers, en de blazers excelleerden allemaal in hun solo's.

Het orkest steekt in topvorm. Maar wat wil je met zo'n inspirerende dirigent. Ook *La mer* werd een feest van opspattende kleuren en golvende tempowisselingen. De lange opbouw naar de climax in het laatste deel was er een uit het boekje.

Als je alleen met je linkerhand mag spelen, waar laat je je rechterhand dan? Wang zocht met die werkloze hand steun op de piano-kruk, en legde hem soms in een automatische reflex even op de rand van de vleugel. Ondertussen raasde haar linkerhand virtuoos over de achtentachtig toetsen.

Wittgenstein verloor zijn rechterarm in de Eerste Wereldoorlog, en foeterde dat in al de linkerhandstukken die hij bij componisten bestelde het orkest veel te luid was. Ook in dat van Ravel. Ook al hield Mäkelä de boel superieur in balans, toch viel de tendere Wang in enkele passages inderdaad weg. Wat niets afdeed aan haar prestatie.

In het andere, meer jazzy Ravel-concert voerde Wang het tempo nog maar eens een tandje op, de virtuoze blazers in haar maalstroom meenemend. Misschien dat je in dat wonderschone middendeel een rondere aanslag en wat meer legato zou wensen, maar na afloop stond de stampvolle zaal als één man terecht op voor deze verbluffende uitvoering.

Zondagmiddag te beluisteren op NPO Klassiek vanaf 14 uur.

Peter van der Lint

Klaus Mäkelä en Yuja Wang donderdag in het Concertgebouw.

FOTO EDUARDUS LEE

Afscheid interview

Anita Twaalfhoven: 'Het is lang zo geweest dat als je jeugdtheater maakte, je niet

'Kinderen zijn nog

Jeugdtheater kan kinderen helpen bij nare gebeurtenissen in hun leven. Anita Twaalfhoven, die 28 jaar in *Trouw* over jeugdtheater schreef, pleit voor kleuren buiten de lijntjes.

tekst **Rinske Wels**
foto **Martijn Gijsbertsen**

Waarom jeugdtheater zo leuk is? Kinderen staan dichterbij hun verbeelding en fantasie dan volwassenen. Theater komt dus veel sterker bij ze binnen. Ik zag het aan mijn eigen zoon, Mischa. Toen ik in 1996 begon te schrijven voor *Trouw* was hij een kleuter, vier jaar oud. Hij ging altijd mee en zat op een gegeven moment met een eigen boekje op schoot aantekeningen te maken. Dan zei hij: 'Zeg maar dat kinderen dit niet leuk vinden'. Ik kon door zijn ogen kijken naar de voorstellingen. Ik vroeg hem laatst: 'Heb je een hekel gekregen aan theater?' Dat was gelukkig niet zo."

Al bijna 28 jaar schrijft journalist Anita Twaalfhoven (65) over jeugdtheater voor *Trouw*. Nu vindt ze het tijd dat een ander dat stokje overneemt. "De voorstellingen zijn nog steeds boeiend en ik vind het leuk om erover te schrijven. Maar ik

merk dat de mensen die ik vanaf het begin gevolgd heb, zoals Monique Merckx en Liesbeth Colthof, afscheid nemen als artistiek leider. Er komt een nieuwe generatie. Ik ga niet met pensioen, maar het is goed als iemand anders het gaat doen na al die tijd."

Toen Twaalfhoven halverwege de jaren negentig begon bij de krant zat het jeugdtheater net in de lift. "Het maakte een professionaliseringsslag door. En daar hadden ze veel succes mee, Nederlandse jeugdtheatermakers werden veel gevraagd in het buitenland. Goed opgeleide regisseurs, acteurs en vormgevers legden zich toe op jeugdtheater. En qua onderwerpen was het best gedurfd. Er werden klassiekers bewerkt – *Hamlet* van Shakespeare werd bijvoorbeeld *Prins Hamlet*, hoe hij als kind was. Griekse tragedies, maar dan op het niveau van kinderen. Sowieso kwam het idee op dat je het in het jeugdtheater best kon hebben over zware thema's, op kindermaat gesneden. Daarin liep Nederland, samen met Zweden, voorop."

Wordt er neergekeken op theater voor kinderen?

"Dat speelt zijdelings toch altijd wel een beetje. Niet op de manier van: jij kunt niks, ga maar theater voor kinderen maken. Maar het is

'Onderwerpen in theater zijn niet snel te moeilijk of te zwaar voor kinderen'

'Het zijn altijd anderen die beslissen wat kinderen wel of niet aankunnen'